
Ronde 5

Hans Hardeman (a) & Steven Delarue (b)

(a) Drongo platform voor meertaligheid

(b) Onderwijscentrum Gent

Contact: hansdubai@gmail.com

steven.delarue@stad.gent

De Videoroute Meertaligheid: met schoolteams aan de slag rond meertaligheid op school

1. Inleiding

Hoe kun je meertaligheid op een krachtige manier inzetten in je eigen school- en klascontext? Met die hoofdvraag ging in het najaar van 2022 het Nederlands-Vlaamse project *BeNeMinds* van start, waarvoor Onderwijscentrum Gent en Drongo platform voor meertaligheid de handen in elkaar sloegen, met Europese ondersteuning vanuit het Erasmus+-programma. Samen met tien Nederlandse en tien Gentse scholen uit het primair/basisonderwijs gingen we twee jaar lang op pad, waarbij diverse school- en werkbezoeken werden opgezet in Gent, Gouda, Den Haag en Amsterdam. Uit die bezoeken werd al snel duidelijk dat een positieve en krachtige rol voor meertaligheid op school geen grote omwenteling vereist. Kleine acties en initiatieven op de klasvloer leveren op de lange termijn vaak net een beter resultaat op, zeker als ze gepaard gaan

met gesprekken binnen het schoolteam en de ambitie om samen een schoolbrede visie op meertaligheid uit te werken.

Toen we met de deelnemende scholen in gesprek gingen over hoe alle inzichten uit het *BeNeMinds*-project het best gedeeld konden worden met andere scholen en geïnteresseerden, bleek video al snel het meest geschikte medium te zijn. Met video's kan je immers rechtstreeks laten zien welke kleine ingrepen voor een groot effect kunnen zorgen en kan je leraren en directies ook zelf aan het woord laten over hoe en waarom ze op een bepaalde manier aan de slag zijn gegaan. De zes video's die werden gemaakt, vormen samen de Videoroute Meertaligheid, die te consulteren is op www.stad.gent/videoroutemeertaligheid en www.drongo.nl/artikelen/videoroute_meertaligheid.

2. Hoe ziet de Videoroute Meertaligheid eruit?

Als je de Videoroute Meertaligheid bekijkt, zal je meteen zien dat er meer in zit dan enkel zes video's, en dat is een doelbewuste keuze. We haalden het eerder immers al aan: acties op de school- en klasvloer leveren niet vanzelf een krachtige schoolbrede visie op meertaligheid op. Dat vergt net veel gesprek, discussie en uitwisseling binnen het schoolteam. Om ook dat gesprek te faciliteren, hebben we bij alle video's (behalve de introvideo) ondersteunende gespreksleidraden ontwikkeld, die helpen om het gesprek over de video's te stroomlijnen, de inhoud van de video's te koppelen aan wat nu al op de school gebeurt, en de stap te zetten naar concrete acties in de eigen klas of school.

In de zes video's komen volgende thema's aan bod:

- thuistalen als rijke bron;
- spreekkansen creëren in meertalige klassen;
- technieken en materialen in de meertalige klas;
- samenwerken met meertalige ouders;
- de stem van de leerling;
- werken aan een schoolbrede visie op meertaligheid.

Die thema's werden samen met de deelnemende scholen vastgelegd en stemmen overeen met de onderwerpen die tijdens de scholenbezoeken in het *BeNeMinds*-project het meest waren blijven hangen. In elk van de video's zie je concrete praktijken uit deelnemende Gentse en Nederlandse scholen.

Bij de Videoroute is ook een handleiding ontwikkeld, vol met tips & tricks voor begeleiders die met het materiaal aan de slag gaan. Dat kan een teamlid of directielid binnen de school zijn, maar evengoed een externe trainer of pedagogisch begeleider. Het materiaal is ontwikkeld met het oog op gebruik door directies en schoolteams in

het basisonderwijs, maar is zeker ook inzetbaar in nascholingen, in lerarenopleidingen, binnen pabo's, bij opleidingen voor intern of ambulant begeleiders, enz.

3. Hoe kun je met de Videoroute Meertaligheid aan de slag?

Belangrijk om mee te geven bij de Videoroute is dat er niet één vaste weg is die je bij de inzet van het videomateriaal moet volgen. De *visual* (zie: Figuur 1) die we bij de Videoroute hebben ontwikkeld, geeft dat ook aan: je kunt gerust een andere afslag kiezen, ergens halt houden of omdraaien en even terugkeren. De volgorde waarin je de video's inzet, is met andere woorden volledig vrij. We hebben de video's in een voor ons logische volgorde opgelijst, waarbij we met de introvideo – een kort filmpje dat een aantal kernboodschappen bundelt – starten en eindigen met de langere en inhoudelijk diepgaandere video over visie en beleid ontwikkelen. De trajecten die we met dit materiaal al in scholen hebben gelopen, lieten zien dat de ideale volgorde van school tot school anders kan zijn. Het kan ook nuttig zijn om er nu en dan één filmpje uit te pikken en te bespreken, zonder per se het hele traject te doorlopen. Die keuze is volledig aan de begeleider en het schoolteam.



Figuur 1 – Videoroute Meertaligheid.

4. Naar de toekomst

Uiteraard zijn er met betrekking tot meertaligheid in het onderwijs nog veel meer thema's denkbaar waarrond video's zouden kunnen worden ontwikkeld. Het is dan ook onze ambitie om deze Videoroute op termijn verder uit te breiden met nieuwe video's en gespreksleidraden. Bovendien is er ook vanuit het secundair (voortgezet) onderwijs vraag naar dergelijk materiaal. Daarvoor zullen we bekijken of (sommige van) deze video's ook inzetbaar zijn in secundaire scholen, eventueel met een aangepaste gespreksleidraad.